

An Chomhdháil ar Litríocht agus ar Chultúr na Gaeilge

Áras na Gaeilge

Ollscoil na Gaillimhe

16–17 Deireadh Fómhair 2026

FORBAIRT na GAEILGE

Niall Ó Domhnaill

OLLSCOIL NA
GAILLIMHE

UNIVERSITY
OF GALWAY

Dé hAoine 16 Deireadh Fómhair

12.30–13.30 Ceardlann: Corpas Náisiúnta na Gaeilge agus fiosrú ár gceisteanna teanga

Mícheál J. Ó Meachair

An Téatar, Áras na Gaeilge

14.00–15.00 Oscailt na Comhdhála:

Tadhg Ó hIfearnáin

Forbairt na Gaeilge le Niall Ó Dónaill 1951-2026: Comhthéacs, dúshláin, freagraí agus ceisteanna gan réiteach

An Téatar, Áras na Gaeilge

15.00–16.15 Díospóireacht:

Máire Ní Neachtain, Noel Ó Murchadha, Antain Mac Lochlainn agus

Pádraig Ó Mianáin

Forbairt na Gaeilge – Dearcadh agus Prionsabail

Cathaoirleach: Séamus Ó Coileáin

An Téatar, Áras na Gaeilge

16.15–16.45 Sos Caife

16.45–17.45 Aoichainteoir:

Peadar Ó Muircheartaigh

Forbairt agus neamhfhorbairt na dteangacha Gaelacha 1750–1850

An Téatar, Áras na Gaeilge

18.00 Seoladh Leabhair:

Ar Lámh Shábhála? Coimisiún na Gaeltachta 1926

An t-údar John Walsh faoi agallamh ag Gormfhlaith Ní Thuairisg

An Téatar, Áras na Gaeilge

OLLSCOIL NA
GAILLIMHE
UNIVERSITY
OF GALWAY

Dé Sathairn 17 Deireadh Fómhair

Seomra 104	An Téatar	Seomra 116
10.00–10.30 Maitiú de Hál Patrúin Dáilte Chainteoirí Gaeilge sa Mhargadh Saothair. Tírdhreach Teangeolaíoch Shaol na hOibre.	Micheál Ó Catháin An s-iolra: Forbairt na Gaeilge & Díbirt an Athbhéalra	Orlaith Hickey Mná ‘ar iarraidh’ Ainm.ie
10.30–11.00 Hugh Rowland Idé-eolaíochtaí teanga i leith na pleanála corpais agus i leith thionscadal an chaighdeánaithe: samplaí ó litreacha Shéamuis Uí Ghrianna a scríobhadh faoi choimirce an LFM	Tracey Ní Mhaonaigh “I tell you, with all due respect to him, Keating is a fraud”: meon an Athar Peadar i leith lucht na Gaeilge Clasaicí	Colm Mac Gearailt "Cúrsaí á gcur trí chéile: Craoltóireacht cúrsaí reatha trí Ghaeilge ar RTÉ ag deireadh na 1980idí
11.00–11.30 John Walsh Coimisiún na Gaeltachta 100 bliain ar aghaidh	Aisling Ní Churraighín Caint agus Canúint: Seán Ó hEochaidh ag foghlaim cheird na canúineolaíochta ó Heinrich Wagner i dTeileann, Tír Chonaill, sna 1940idí	Fionntán de Brún ‘Geall an tsin ag an tsóisear’: cad é a d’éirigh do Chlann Aodha Buidhe?

11.30–12.00 Sos Caife

12.00–13:00 Aoichainteoir:

Nóirín Ní Ghrádaigh

Taighde Feidhmeach Pobalbhunaithe ar shealbhú agus scríobh na Gaeilge i measc cainteoirí dúchais ár linne

An Téatar, Áras na Gaeilge

13.00–14.00 Lón

Seomra 104**Seomra 116****14:00–14.30 Caoimhe Ní Bhradáin**

Guth na nGael atá ar bheagán cainte: Léargas ar chóras AAC na Gaeilge, *Geabaire*.

Oisín Ó Muirthile

Ó *Alaxandair* go *hAlastar*: snaidhm le scaoileadh

14.30–15.00 Miriam Nic an Úcaire

Idir Chlárú agus Chaighdeán: Céadainmneacha na Gaeilge

Lára Ní Mhaoláin

An *Tochmarc* tubaisteach i dtraidisiún na Rúraíochta.

15.00–15.30 Deirdre Ní Chonghaile

“Tá dian-ghádh le clár beacht iomlán do shean-amhráin dúthchais”: inchuadaitheacht, infhionntacht, agus innéacsáí d’amhráin ar an sean-nós

Eoin Mac Cárthaigh

Níl uaim ach uaim. Patrúin uama i séadnaoi, dán díreach.

15.30–16:30 Aoichainteoir:

Mícheál Ó Mainnín

Éiris, Albais, agus Forbairt na Gaidheilge

An Téatar, Áras na Gaeilge

16.30–16.45 Clabhsúr na Comhdhála

OLLSCOIL NA
GAILLIMHE
UNIVERSITY
OF GALWAY

Le tacaíocht ó

Foras na Gaeilge

OLLSCOIL NA GAILLIMHÉ
UNIVERSITY OF GALWAY